

Земельні відносини в Україні та зарубіжних країнах :
анотований бібліографічний список

2025. – Вип.12. –17 с.

1. **Арс О. Забезпечення фінансової рівноваги**
сільськогосподарських підприємств в умовах війни [Електронний ресурс]
/ О. Арс, Л. Синявська, О. Рубай // Вісн. Львів. нац. ун-ту
природокористування. Серія : Економіка АПК. – 2025. – № 32. – С. 23-29.
*Розглянуто фінансово-економічну безпеку підприємств у світлі сучасних
викликів, що виникають через кризи, зокрема військові конфлікти.
Акцентовано на сільськогосподарському секторі, який стикається зі
значними труднощами через руйнування виробничих потужностей,
обмежену логістику, фінансові ризики та зміни ринкового попиту.
Окреслено ключові напрямки державної підтримки агропромислового
комплексу: стимулювання інвестицій, розширення доступу до фінансових
ресурсів, диверсифікація експортних потоків і розробка антикризових
стратегій. Визначено основні механізми державного стимулювання, які
включають пільгове кредитування, створення фондів підтримки, програми
експортного кредитування та податкові пільги. Акцентовано на програмі
«Доступні кредити 5 - 7 - 9», яка має вирішальне значення для полегшення
доступу сільськогосподарських підприємств до фінансових ресурсів. Вказано
на необхідність цифровізації фінансового менеджменту в
сільськогосподарських підприємствах, наголошуючи на його значенні як
життєво важливого інструменту для підвищення
конкурентоспроможності. Наголошено на важливості впровадження ERP-
систем та застосування технологій великих даних і штучного інтелекту
(ШІ) для прогнозування фінансових ризиків. Текст :*
<https://visnyk.lnup.edu.ua/index.php/economics/article/view/431>

2. **Аудит виявив недоліки програм державної підтримки аграріїв** [Електронний ресурс] // Закон і бізнес. – 2025. – 4 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників не повною мірою відповідала принципам доступності та відкритості, зокрема через технічні збої Державного аграрного реєстру (ДАР) та обмеженість інформації про фактичні обсяги виплат такої підтримки. Про це йдеться у висновках Рахункової палати за результатами аудиту відповідності державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників вимогам доступності та прозорості. Зазначені суми розподілялися в межах двох бюджетних програм: щодо підтримки фермерських господарств та інших виробників сільськогосподарської продукції (Порядок № 918) та щодо субсидій товаровиробникам, які працюють у зонах бойових дій (Порядок № 886). Звернено увагу на недосконалість механізму перевірки пов'язаних осіб: через це значна частина допомоги дісталась великим агрохолдингам, підприємствам із іноземними бенефіціарами або тим, що мали заборгованість перед бюджетом. Зауважено, що аудит свідчить про суттєві системні недоліки у налаштуванні державної підтримки агросектора — через адміністративні, технічні та організаційні проблеми програми не змогли повною мірою виконати функцію підтримки малих і середніх сільгоспвиробників, що ставить під сумнів ефективність та справедливність розподілу бюджетних ресурсів.

Текст: https://zib.com.ua/ua/170039-audit_viyaviv_nedoliki_program_derzhavnoi_pidtrimki_agrariiv.html

3. **Большая О. В. Інноваційний розвиток аграрних підприємств України** [Електронний ресурс] / О. В. Большая, О. С. Біліченко // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. – 2025. – № 3. – С. 12-19. Розглянуто особливості інноваційного розвитку аграрних підприємств України в умовах глобалізації. Визначено ключові проблеми, що стримують конкурентоспроможність вітчизняної продукції, серед яких - застаріла матеріально-технічна база, високі виробничі витрати та недостатня

державна підтримка інновацій. Узагальнено сучасні наукові підходи до формування інноваційної моделі розвитку аграрного сектора, підкреслено роль цифровізації, впровадження прогресивних технологій і залучення інвестицій у зміцненні позицій підприємств на внутрішньому та зовнішньому ринках. Аргументовано необхідність інституціоналізації інноваційної політики та інтеграції України у глобальний інноваційний простір.

Текст

:

http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2025/3_2025/4.pdf

4. **Васильєва С. Набуття прав на землю в Києві: нові правила** [Електронний ресурс] / Сніжана Васильєва, Дар'я Хробуст // Юрид. практика. – 2025. – 25 листоп. – Електрон. дані. Висвітлено окремі положення Правил підготовки та прийняття рішень органами Київської міської ради щодо набуття та припинення прав на землю комунальної власності в місті Києві, затверджених рішенням Київської міської ради від 09.10.2025 № 98/10565. Новими Правилами регламентовано повноваження Київської міської ради щодо скасування в позасудовому порядку власних рішень про передачу землі, передбачено додаткові підстави для відмови у поновленні договорів оренди комунальних земельних ділянок, визначено обов'язкову перевірку співмірності площі землі та розташованого на ній нерухомого майна та впроваджено низку інших новацій і змін до процедури відведення земельних ділянок в столиці. Зазначено, що юридичний фундамент повноважень Київради закладено у розд. VII Закону України "Про адміністративну процедуру" та ч. 3 ст. 172 Земельного кодексу України, і, таким чином, нові Правила у сукупності зі ст. 86 Закону України "Про адміністративну процедуру" наділяють Київраду повноваженням як на визнання недійсним незаконного рішення щодо розпорядження землями комунальної власності, так і на відкликання свого правомірного рішення у цій сфері, але з обов'язковим дотриманням вимог ст. 88 Закону України "Про адміністративну процедуру". Текст: <https://pravo.ua/nabuttia-prav-na-zemliu-v-kyievi-novi-pravya/>

5. **Верховна Рада створила ТСК для розслідування можливих фактів незаконної забудови** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 4 груд. — Електрон. дані. *Йдеться про ухвалення Верховною Радою України (ВР України) 04.12.2025 в цілому проєкту Постанови № 13357 про утворення Тимчасової слідчої комісії з розслідування можливих фактів незаконної забудови, самовільного зайняття земельних ділянок, самовільного будівництва, зловживань та неефективного використання коштів і майна, що перебуває в управлінні суб'єктів управління об'єктами державної та комунальної власності, які зумовили появу об'єктів незавершеного житлового будівництва, що призводить до порушення конституційного права на житло військовослужбовців Збройних Сил України (ЗСУ), інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів спеціального призначення, членів їх сімей та внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Окреслено завдання ТСК, серед яких: розслідування порушень містобудівного та земельного законодавства, пов'язаних із незаконною забудовою, самовільним будівництвом і неефективним управлінням державним і комунальним майном; аналіз роботи органів влади та місцевого самоврядування, відповідальних за регулювання містобудування, експлуатацію інженерних мереж і надання комунальних послуг, а також встановлення можливих зловживань або фактів корупції; вивчення причин появи об'єктів незавершеного житлового будівництва та напрацювання пропозицій щодо завершення їх зведення для забезпечення житлом ВПО, військових та інших категорій громадян тощо.* Текст: <https://pravo.ua/verkhovna-rada-stvoryla-tsk-dlia-rozsliduvannia-nezakonnoi-zabudovy-ta-porushen-u-sferi-derzhavnoi-i-komunalnoi-vlasnosti/>

6. **Волинь – серед лідерів за темпами залучення інвестицій завдяки спрощеній процедурі зміни цільового призначення землі** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 4 груд. [№ 486]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що у Волинській області підбили підсумки впровадження механізму швидкої*

зміни цільового призначення земельних ділянок із сільськогосподарського призначення для потреб промисловості та енергетики. Під час онлайн-наради 2 грудня відбулося обговорення результатів застосування Закону України № 3563-IX, який є складовою державної політики «Зроблено в Україні» та спрямований на прискорення економічного відновлення. Наголошено, що саме у Волинській області вперше в Україні було видано мотивований висновок за новою процедурою. Спрощений механізм, який раніше займав від одного до трьох років, нині дає можливість здійснити зміну цільового призначення земельної ділянки протягом півтора місяця. Це значно підвищує інвестиційну привабливість краю. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/388964>

7. **Груба Д. Купівля сільськогосподарських земель в Україні: юридичні ризики та як їх уникнути** [Електронний ресурс] / Дмитро Груба // Юрид. практика. – 2025. – 9 груд. – Електрон. дані. Розглянуто ключові ризики, що виникають під час продажу земель сільськогосподарського призначення в Україні, та рекомендовано практичні способи їх мінімізації. Надано поради, на що необхідно звернути увагу при придбанні землі сільськогосподарського призначення, а саме: потрібно підтвердити наявність у продавця права власності та перевірити історію формування ділянки, переходу прав на неї; важливо перевірити землевпорядну документацію та відомості в Державному земельному кадастрі в частині наявності/відсутності охоронних зон чи інших обмежень у використанні земельної ділянки; приділити увагу наявності або ж відсутності переважного права на купівлю конкретної земельної ділянки сільськогосподарського призначення тощо. Наголошено, що продаж сільськогосподарської землі в Україні є юридично складним процесом, тому ретельна підготовка до угоди та залучення професійного юриста значно зменшують імовірність проблем і гарантують безпеку угоди. Текст: <https://pravo.ua/kupivlia-silskohospodarskykh-zemel-v-ukraini-iurydychni-ryzyky-ta-iaak-ikh-unyknuty/>

8. **Груба Д. Нові правила набуття та припинення прав на землю комунальної власності в місті Києві** [Електронний ресурс] / Дмитро Груба // Юрид. практика. – 2025. – 17 груд. – Електрон. дані. *Окреслено ключові новели Правил підготовки та прийняття рішень органами Київської міської ради (КМР) щодо набуття та припинення прав на землю комунальної власності в місті Києві, ухвалених рішенням КМР № 98/10565 від 09.10.2025. Зазначено, що це рішення вдосконалює та систематизує процедуру, за якою КМР та її структурні підрозділи розглядають питання про передачу у власність або оренду земельних ділянок комунальної власності, поновлення оренди земель чи укладення договорів оренди на новий строк, а також припинення прав на землю в Києві. Водночас нові Правила не замінюють собою Порядок набуття прав на землю із земель комунальної власності у місті Києві від 2017 р. - він і далі залишається чинним та застосовуватиметься в сукупності із Правилами.* Текст: <https://pravo.ua/novi-pravya-nabuttia-ta-prypynennia-prav-na-zemliu-komunalnoi-vlasnosti-v-misti-kyievi/>

9. **Добров В. Ексчиновника Задираку можуть екстрадувати з Греції через земельні схеми в Україні — ЗМІ** [Електронний ресурс] / Володимир Добров // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2025. – 2 груд. — Електрон. дані. *Як повідомило видання «Коротко.Про», підозрюваний у рейдерських схемах захоплення землі, шахрайстві та низці корупційних злочинів колишній топ-чиновник Державної продовольчої зернової корпорації України А. Задирака може бути виданий Україні Грецькою Республікою, де наразі переховується від українського правосуддя. Вказано, що він є підозрюваним у справі про розкрадання майна — сільськогосподарських угідь Малинської громади — оціночною вартістю у понад 600 млн грн (разом зі спільниками, за версією слідства, вирішили отримати у власність земельні наділи, які в середині 1990-их рр. були виділені місцевому колгоспу під розпаювання). Зазначено, що низка належних А. Задираці компаній фігурують і в інших кримінальних справах, пов'язаних із рейдерством за аналогічними схемами, де громади за*

допомогою прокуратури успішно оскаржують рішення і повертають собі майно. Текст: <https://fakty.ua/463853-eks-chinovnika-zadiraku-mogut-ekstradirovat-iz-grecii-iz-za-zemelnyh-shem-v-ukraine-smi>

10. **Костенюк Ю. Аналіз ринку землі в Україні: ретроспектива та сучасний стан** [Електронний ресурс] / Юлія Костенюк, Дарина Широка // Вісн. Хмельниц. нац. ун-ту. Серія : Екон. науки. – 2025. – Т. 344, № 4. – С. 339-344. *Проаналізовано формування та функціонування ринку земель сільськогосподарського призначення в Україні з 1917 р. до сьогодні. Висвітлено історичні етапи земельної політики, включаючи скасування мораторію у 2021 р. Досліджено динаміку ринку після його відкриття, середньозважену вартість гектара та обсяги угод, а також труднощі, спричинені повномасштабним вторгненням РФ, зокрема зменшення кількості транзакцій та економічні збитки. Розглянуто регуляторні бар'єри, проблеми логістики та наслідки другого етапу реформи 2024 р., що відкрив ринок для юридичних осіб. Окреслено ключові поточні чинники та перспективні напрями розвитку ринку, включаючи цифровізацію кадастру та вдосконалення держрегулювання.* Текст:

<https://heraldes.khmnpu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/2200/2247>

11. **Лазарєва О. В. Обґрунтування концепційних засад кризового менеджменту в системі землекористування** [Електронний ресурс] / О. В. Лазарєва, К. Ю. Борисевич // Інвестиції : практика та досвід. – 2025. – № 22. – С.140-145. *Розглянуто етапи кризового менеджменту у сфері землекористування, такі як діагностування потенційних загроз, всебічна оцінка ризиків, розробка антикризової програми, конструктивна взаємодія з усіма зацікавленими сторонами, ведення постійного моніторингу запланованих заходів та їх коригування в разі потреби. Обґрунтовано засади ведення антикризового менеджменту у сфері землекористування: оперативне реагування на кризову ситуацію, ведення профілактичних заходів, що виключають кризу, проведення рекультивації земель, агротехнічних заходів, участь у грантових програмах, планування*

діяльності, передбачуваність технологічних криз, врахування параметрів кризових ситуацій, передбачення комплексу агротехнічних заходів. Висвітлено досвід ведення антикризового менеджменту в зарубіжних країнах.

Текст:

<https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/8049/8181>

12. **Людвенко Д. В. Трансформація аграрного сектору України в умовах дії воєнного стану та перспективи його повоєнного відновлення** [Електронний ресурс] / Д. В. Людвенко, А. П. Матвієнко // Агросвіт. – 2025. – № 22. – С. 69-76. *Проаналізовано тенденції функціонування та збереження сільськогосподарського виробництва в умовах воєнного стану та довоєнного періоду. Вказано на необхідність створення сприятливого середовища для формування конкурентоспроможного, стійкого та диверсифікованого аграрного сектора економіки України, що забезпечить довгострокову продовольчу безпеку, посилення захисту навколишнього середовища, включаючи збереження біорізноманіття, пом'якшення наслідків зміни клімату, зміцнення соціально-економічної структури сільської місцевості. Обґрунтовано, що незважаючи на повномасштабне вторгнення РФ, сільське господарство нашої країни продовжує успішно функціонувати, демонструючи при цьому гнучкість, адаптивність й економічну стійкість. Наголошено, що подальший розвиток і повоєнне відновлення агросфери потребує широкого впровадження інноваційних технологій, оптимізації використання природних і матеріально-технічних ресурсів, запровадження кращих сільськогосподарських практик для забезпечення національної безпеки, продовольчої незалежності та подальшого зростання економіки України.*

Текст :

<https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/7988/8119>

13. **Могильна Л. М. Міжнародні підходи до управління земельними ресурсами: уроки для сталого землекористування** [Електронний ресурс] / Л. М. Могильна, Ц. Чжан // Ефект. економіка. – 2025. – № 11. – Електрон. дані. *Досліджено теоретичні аспекти управління*

земельними ресурсами в умовах глобалізаційних викликів і переходу до моделі сталого розвитку. Проаналізовано міжнародний досвід управління земельними ресурсами на прикладі США, Китаю, Індії та України. Встановлено, що, незважаючи на різні інституційні моделі, правові режими та форми власності, в цих країнах простежується тенденція до посилення екологічного контролю, цифровізації кадастрових систем, впровадження практик відновлення родючості та посилення ролі держави у стратегічному регулюванні землекористування. Запропоновано авторську модель взаємозв'язку земельних ресурсів із Цілями сталого розвитку. Сформовано інтегровану концепцію управління, засновану на цифровізації, прозорості кадастрових процесів і підвищенні вартості землі як індикатора сталості. Текст : <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/8190/8322>

14. **НАЗК виявило незаконне вибуття земель, зловживання та розтрату коштів у діяльності Київради та КМДА** [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2025. – 12 груд. – Електрон. дані. Йдеться про результати проведеної Національним агентством з питань запобігання корупції (НАЗК) планової перевірки Київської міської ради та Київської міської державної адміністрації (КМДА) щодо організації роботи із запобігання та виявлення корупції. Зазначено, що попри позитивні зміни в структурі антикорупційних підрозділів, НАЗК зафіксувало низку системних порушень, що призвели до незаконного вибуття земель, втрати бюджетних коштів і зловживань з боку посадовців. За підсумками перевірки Агентство підготувало обґрунтовані висновки, на підставі яких Головне слідче управління Національної поліції України (НПУ) розпочало досудове розслідування за ч. 2 ст. 364 Кримінального кодексу України (КК України) щодо незаконної реєстрації нерухомості та вибуття земель. Текст: <https://pravo.ua/nazk-vyavylo-nezakonne-vybuttia-zemel-zlovzhyvannia-ta-roztratu-koshtiv-u-diialnosti-kyiv rady-ta-kmda/>

15. **Оляднічук Н. В. Адаптація обліково-аналітичної системи аграрного бізнесу до умов нестабільності та надзвичайних ситуацій** [Електронний ресурс] / Н. В. Оляднічук // Міжнар. наук. журн. "Інтернаука". Серія : Екон. науки. – 2025. – Т. 1, № 10 (102). – Електрон. дані. *Обґрунтовано необхідність комплексної адаптації обліково-аналітичної системи аграрних підприємств до умов нестабільності шляхом модернізації методології обліку, впровадження електронного документообігу, автоматизації облікових процедур, розвитку ризик-менеджменту та підвищення кваліфікації персоналу. Доведено, що використання інформаційних технологій дає змогу створити інтегроване інформаційне середовище, у якому фінансовий, управлінський і податковий облік функціонують як єдина система. Запропонована структурна модель може бути використана для розробки внутрішніх положень про облікову політику, створення аналітичних центрів моніторингу, удосконалення системи звітності та формування адаптаційних стратегій.* Текст : <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/17622618536330.pdf>

16. **Орлова Н. Земельні сервітути: як їх використовувати на практиці** [Електронний ресурс] / Наталія Орлова // Юрид. практика. – 2025. – 3 груд. — Електрон. дані. *Розглянуто практику застосування земельних сервітутів, які дають змогу поєднати інтереси власника земельної ділянки та особи, якій потрібно нею користуватися, не змінюючи права власності. Зазначено, що згідно зі ст. 98 Земельного кодексу України (ЗКУ) земельний сервітут може бути встановлений як для приватних, так і для публічних потреб, і це право не може порушувати права та інтереси власника землі, а його використання повинно бути мінімальним. Надано класифікацію земельних сервітутів та окреслено види права земельного сервітуту відповідно до законодавства. Надано інформацію щодо встановлення земельного сервітуту, порядку укладення договору, визначення вартості та припинення земельного сервітуту. Констатовано, що правильно оформлений сервітут допомагає уникнути конфліктів, забезпечує доступ до необхідних*

ресурсів і є надійним юридичним механізмом для бізнесу та власників земельних ділянок. Текст: <https://pravo.ua/zemelni-servituty-iak-ikh-vykorystovuvaty-na-praktytsi/>

17. **Оцінка впливу втрат агропромислового комплексу України внаслідок військових дій на рівень її національної безпеки (2014 - 2025)** [Електронний ресурс] / О. Семененко, Д. Гразіон, С. Митченко, А. Сагун, М. Слюсаренко // Економіка АПК. – 2025. – Т. 32, № 4. – С. 59-69. *Вказано, що агропромисловий комплекс України зазнав значних втрат через бойові дії, спричинені військовою агресією РФ проти України, що створило серйозні ризики для продовольчої, економічної, соціальної та екологічної безпеки країни, призвело до втрати деяких сільськогосподарських угідь, їх видобутку та деградації, зменшило виробництво основних сільськогосподарських культур. Водночас дефіцит робочої сили, понад 300 000 працівників, знизив ефективність сільськогосподарського виробництва. Тому для мінімізації цих загроз необхідні комплексні заходи, включаючи розмінування, відновлення сільськогосподарської інфраструктури, диверсифікацію логістики та державну підтримку сільськогосподарських виробників, що допоможе стабілізувати ситуацію та забезпечити продовольчу безпеку країни.* Текст : https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/32_4_2025_%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-58-69.pdf

18. **Планування сталого використання та охорони земель сільськогосподарського призначення:** монографія / НААН України, Ін-т землекористування. — Київ : Аграр. наука, 2025. — 125 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A842079** *Висвітлено теоретичні засади та науково-методичні підходи до планування сталого використання й охорони земель сільськогосподарського призначення. Проаналізовано законодавче забезпечення раціонального використання й охорони земель сільськогосподарського призначення, інституційні форми планування землекористування, зонування земель, еколого-технологічні аспекти цього процесу. Обґрунтовано підходи до інтеграції концепції сталого розвитку у*

планувальну документацію, заходи з охорони земель у сільськогосподарських підприємствах та інституційне забезпечення планування землекористування на різних рівнях.

19. Продовольча криза в сучасному світі: причини виникнення та можливі наслідки для України [Електронний ресурс] / О. Коваленко, О. Бокій, Л. Ященко, Г. Лисенко // Економіка АПК. – 2025. – Т. 32, № 5. – С. 11-24. Метою дослідження є виявлення та узагальнення причин і наслідків продовольчих криз в Україні та у світі для запобігання їх виникненню та пом'якшення негативних наслідків. Встановлено, що потенційними причинами продовольчої кризи та зниження продовольчої безпеки в Україні можуть бути: невирішені наслідки попередніх криз; глобальна пандемія; прояви світових економічних шоків (зростання світових цін на продовольство, уповільнення зростання сільськогосподарського виробництва, скорочення світових запасів зерна, високі ціни на енергоносії, зростання чисельності населення світу) тощо. Вказано, що запобігання виникненню та ескалації продовольчих криз у кожній країні залежить від своєчасного виявлення їх характерних попереджувальних ознак з метою захисту продовольчої безпеки. Текст : https://eapk.com.ua/web/uploads/pdf/32_5_2025_+-10-24.pdf

20. Пугач А. М. Пріоритетні напрями післявоєнного розвитку сільського господарства України [Електронний ресурс] / А. М. Пугач, І. Г. Волинець // Інвестиції : практика та досвід. – 2025. – № 22. – С.26-32. Здійснено системний аналіз сучасного стану національного аграрного виробництва, визначено ключові проблеми та бар'єри, серед яких - руйнування інфраструктури, деградація та забруднення земель, низька продуктивність, застаріла матеріально-технічна база, обмежені можливості переробки продукції та недосконалість логістичних ланцюгів. Вказано на значущу роль малих і середніх фермерських господарств у забезпеченні зайнятості, підтримці соціальної інфраструктури та диверсифікації економічної діяльності у сільській місцевості. Звернено увагу

на цифровий моніторинг земель, впровадження точного землеробства, супутникового спостереження та аналітичних платформ, що забезпечують прогнозування врожайності, ефективне використання ресурсів та оптимізацію виробничих процесів. Надано науково обгрунтовані практичні рекомендації щодо стратегічного управління аграрним сектором у післявоєнний період. Текст :

<https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/8033/8165>

21. **Родінков Ю. Адаптивні технології в безпілотних системах сільськогосподарського виробництва** [Електронний ресурс] / Юрій Родінков, Антон Савицький // Вісн. Хмельниц. нац. ун-ту. Серія : Техн. науки. – 2025. – Т. 357, № 5.2. – С. 44-47. Зазначено, що безпілотні літальні апарати (БПЛА) набувають широкого застосування у точному землеробстві завдяки здатності автоматизувати аграрні операції. Однак динамічні погодні умови, зокрема поривчастий вітер, значно ускладнюють забезпечення рівномірності нанесення пестицидів та призводять до їх перевитрат. Традиційні методи керування не дозволяють ефективно компенсувати ці впливи. Запропоновано адаптивну систему керування БПЛА для обприскування посівів за змінних вітрових умов. Текст: <https://heraldts.khmnpu.edu.ua/index.php/heraldts/article/view/1905/2038>

22. **Садовник О. Інтернаціоналізація ланцюгів постачання вітчизняної аграрної продукції в турбулентному середовищі** [Електронний ресурс] / О. Садовник, С. Іващенко // Вісн. Хмельниц. нац. ун-ту. Серія : Екон. науки. – 2025. – Т. 346, № 5. – С.176-183. Розкрито сутність інтернаціоналізації як процесу розширення економічної діяльності та стратегічна відповідь на обмеження внутрішнього ринку, загрози політичної або економічної дестабілізації, зміни споживчого попиту та логістичні виклики. Наведено першоджерела розвитку інтернаціоналізації ланцюгів постачання. Вказано, що з початку війни РФ проти України ланцюги постачання вітчизняної аграрної продукції зазнали істотних логістичних перепон, які матеріалізувалися у вигляді блокування основних

морських портів, перевантаження альтернативних коридорів, зростання логістичних витрат порівняно з довоєнним рівнем, недостатньої пропускної здатності прикордонної інфраструктури та обмеженнями на перевезення певних вантажів транзитом через окремі країни. Розглянуто напрями подолання вразливості аграрних ринків і ланцюгів постачання, зокрема розбудову нових стійких логістичних маршрутів, інтернаціоналізація діяльності аграрних підприємств України, залучення міжнародних партнерів та інвестицій. Запропоновано напрями реагування інтернаціоналізації для зниження ризиків. Текст :

<https://heraldes.khmnmu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/2450>

23. **Томашук І. Механізми державної підтримки сталих аграрних практик в умовах євроінтеграції та глобальних екологічних викликів** [Електронний ресурс] / Інна Томашук // Вісн. Хмельниц. нац. ун-ту. Серія : Екон. науки. – 2025. – Т. 344, № 4. – С. 216-225. *Розкрито значення інституційного, фінансового та регуляторного забезпечення для стимулювання екологічно відповідального агровиробництва. Акцентовано увагу на важливості узгодження національної аграрної політики з принципами Європейського зеленого курсу, зокрема через розвиток програм агроекологічних субсидій, впровадження механізмів «зеленого» кредитування та підтримки інноваційних технологій сталого землекористування. Запропоновано напрями вдосконалення інструментів державного впливу з метою підвищення адаптаційної здатності аграрного сектора до змін клімату, збереження природно-ресурсного потенціалу та забезпечення продовольчої безпеки.* Текст:

<https://heraldes.khmnmu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/2187/2228>

24. **Уряд ухвалив низку рішень, важливих для стабільності та розвитку лісової галузі** [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2025. – 1 груд. – Електрон. дані. Зазначено, що 28.11.2025 Кабінет Міністрів України (КМ України) ухвалив низку рішень, які важливі для стабільності та розвитку лісової галузі. За словами прем'єр-міністра Юлії Свириденко, запускається

важливий пілотний проєкт – електронний кабінет експортера у складі Єдиної державної системи електронного обліку деревини. Це допоможе підвищити прозорість ринку деревини відповідно до законодавства ЄС та зміцнити позиції українських експортерів. Мета проєкту — забезпечити сталий розвиток лісового господарства та прозорість системи управління. План передбачає: удосконалення системи управління та моніторингу лісів; створення цифрової інфраструктури для лісоуправління; відновлення лісів на деокупованих територіях; збільшення лісистості. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/-uryad-uhvaliv-nizku-rishen-vazhlivih-dlya-stabilnosti-ta-rozvitku-lisovoyi-galuzi.htm>

25. **Харківська ОВА активізує розмінування сільськогосподарських земель після деокупації** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2025. – 9 груд. [№ 488]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що за дорученням начальника Харківської обласної військової адміністрації (ОВА) Олега Синєгубова, його заступник Євген Іванов взяв участь у «Demine Ukraine Forum 2025» – ключовому майданчику для обговорення гуманітарного розмінування, мобілізації міжнародної підтримки та впровадження інновацій у протимінній діяльності. Зазначено, що у межах державної програми компенсації вартості розмінування фермерам повернули майже 10 тис. гектарів сільськогосподарських земель, на частині яких уже зібрано врожай. Харківщина залишається однією з найбільш замінованих областей – понад 1,2 млн га визначено як ймовірно забруднені вибухонебезпечними предметами, з яких близько 170 тис. га – ліси. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/389076>

26. **Чупіна С. Правила та пастки ринку сільськогосподарської землі: що важливо знати продавцю і покупцю** [Електронний ресурс] / Світлана Чупіна // Юрид. практика. – 2025. – 28 листоп. – Електрон. дані. Розглянуто процес здійснення операцій з купівлі – продажу сільськогосподарських земель. Висвітлено питання права власності на

земельні ділянки відповідно до чинного законодавства та переважного права купівлі ділянок. Вказано, що в першу чергу переважне право купівлі земельних ділянок сільськогосподарського призначення отримує особа, яка має спеціальний дозвіл на видобування корисних копалин загальнодержавного значення, якщо така земельна ділянка знаходиться в межах ділянки надр, а у другу чергу таке право має орендар земельної ділянки. Окреслено причини, з яких правочин визнається недійсним відповідно до законодавства. Зроблено висновок, що продаж земель сільськогосподарського призначення - це не просто стандартна цивільно-правова угода, а комплексний юридичний процес, який вимагає істотної підготовки та чіткої відповідності законодавству. Наголошено, що врахування усіх правових нюансів на підготовчому етапі є обов'язковою умовою, що визначає правову безпеку та економічну доцільність інвестицій у земельні активи. Текст: <https://pravo.ua/pravyla-ta-pastky-rynku-silskohospodarskoi-zemli-shcho-vazhlyvo-znaty-prodavtsiu-i-pokuptsiu/>

27. **Шульга Т. Особливості земельного оподаткування в умовах воєнного стану** [Електронний ресурс] / А.Шульга, А. Чиріна // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз.-мат. науки. – 2025. – № 11 (52). – С.432-445. Проаналізовано зміни, запроваджені у Податковому кодексі України та інших нормативно-правових актах після повномасштабного вторгнення РФ, зокрема норми щодо звільнення від сплати земельного податку на тимчасово окупованих і зонах бойових дій, механізми скасування помилково нарахованих платежів та перенесення надмірно сплачених сум. Виокремлено проблемні аспекти чинного регулювання (суперечливість норм, недостатня правова визначеність), які призводять до податкових спорів. Здійснено аналіз судової практики, де вказано численні конфлікти між платниками та контролюючими органами щодо земельних платежів у період воєнного стану. За результатами дослідження наголошено на необхідності удосконалення законодавства з урахуванням конституційних принципів верховенства права та презумпції

правоти

платника.

Текст

:

<https://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/32395/32348>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко

19 грудня 2025 р.